# GESPREKSLEIDRAAD IN GESPREK OVER KINDERMISHANDELING

| 1. BENOEM DE AANLEIDING VOOR HET GESPREK | |
|---|---|
| **Wat is belangrijk?** | **Zeg bijvoorbeeld…** |
| Vertel waarom je het gesprek aangaat. | *'Ik wilde even met je praten want…*<br><br>*…ik merk dat ik me soms zorgen om je maak'*<br>*…ik vind het belangrijk om te weten hoe het met iedereen gaat'* |
| Check bij het kind of het oké is om daarover in gesprek te gaan. | *'mag ik je daar wat vragen over stellen?'*<br><br>*'voelt het voor jou oké om daar met mij over te praten?'* |
| Kinderen vragen soms om geheimhouding te beloven, wees eerlijk in wat je wel en niet kunt. | *Soms vertellen kinderen iets waardoor ik me zorgen maak, in dat geval kan ik het niet geheimhouden, ik zal je dan laten weten wanneer en met wie ik wat ga delen.* |

| 2. NEEM DE TIJD OM NAAR HET KIND TE LUISTEREN | |
|---|---|
| **Wat is belangrijk?** | **Zeg bijvoorbeeld…** |
| Nodig het kind uit om te vertellen; stel open vragen en complimenteer het kind wanneer het iets deelt. | *Hoe gaat het met jou? Hoe gaat het thuis?*<br><br>*Wat dapper dat je dit met me deelt.* |
| Vraag door op de antwoorden die het kind geeft.<br><br>Kinderen voelen zich loyaal, vraag ook door op de fijne dingen thuis, dat helpt hen. | *Dat klinkt als een leuk/spannend/lastig moment, hoe was dat voor jou? Wat dacht je toen?*<br><br>*Kind: soms wel goed soms minder..*<br><br>*Leerkracht: Soms goed, vertel? (…)*<br>*Je vertelde ook dat het soms minder is, vertel?* |
| Kinderen zijn vaak bang om niet geloofd te worden en dat de situatie hun schuld is. Wees je hiervan bewust; reageer met erkenning voor dat wat zij ervaren en check. Onschuldig het kind. | *Dat klinkt alsof het soms thuis echt niet fijn is voor jou, klopt dat?*<br><br>*Weet dat het niet jouw schuld is, een volwassene mag jou geen pijn doen.* |
| Geef een samenvatting over wat het kind heeft verteld en check of dit klopt. | *Ik heb je horen zeggen…. en…. daardoor….. Klopt dat? Mis ik nog iets?* |
| Vraag daarna of er nog andere dingen spelen. | *Is er nog iets waar we het nu nog niet over gehad hebben?* |

| 3. INDIEN NODIG: SPREEK JE ZORGEN UIT | |
|---|---|
| **Wat is belangrijk?** | **Zeg bijvoorbeeld...** |
| Vraag wat het kind nu zou willen en wat het kind nodig zou hebben. Vraag hierop door. | *Wat zou jij nu het liefste willen? Wat denk jij dat er nodig is? Wat heb je van mij nodig?* |
| Maak je je zorgen om het kind? Leg uit waarom je je zorgen maakt. | *Ik merk dat ik me zorgen om je maak. Elk kind zou zich veilig en fijn moeten voelen thuis en als ik jou zo hoor is dat niet altijd zo bij jou. Hoe vind je het dat ik dat zeg?* |

| 4. STEM AF OVER HET VERVOLG | |
|---|---|
| **Wat is belangrijk?** | **Zeg bijvoorbeeld...** |
| Maak concrete afspraken en wees transparant; wat ga je doen, met wie ga je wat delen? Wanneer hebben jullie weer contact? | *Ik vind het belangrijk om wat jij met mij hebt gedeeld met een collega te delen, omdat ik me zorgen om je maak en ik wil kijken naar wat een goede vervolgstap zou zijn. Hoe vind je dat om te horen?* |
| **Belangrijk: hoe meer je het tempo van het kind volgt en het betrekt bij de vervolgstappen, hoe meer regie het kind kan ervaren in een situatie waarin het waarschijnlijk weinig regie voelt.** | *Zullen we er volgende week op terugkomen?*<br>*Vind je het oké als ik over een tijdje nog eens check hoe het met je gaat?* |
| Check hoe het kind het gesprek heeft ervaren. | *Hoe vond je het om hierover met mij te praten?* |
| Nodig het kind uit om terug te komen bij jou. | *Je mag altijd opnieuw komen praten met mij als je dat fijn vindt.* |

## Aanvullende tips:

- Sta er als leerkracht bewust bij stil dat praten over lastige onderwerpen niet voor ieder kind vanzelfsprekend is. Maak daarom vooraf duidelijke afspraken, zodat iedereen zich prettig en veilig voelt om deel te nemen aan het gesprek als zij dat willen:
    - Wat we vandaag met elkaar delen, vertellen we niet door aan kinderen buiten deze groep.
    - Je deelt alleen wat jij prettig vindt om te vertellen.
    - We luisteren naar elkaar en laten elkaar uitpraten.
    - We stellen vragen om elkaar beter te begrijpen.
    - Lachen mag, uitlachen niet.
- Vraag als leerkracht in een groepsgesprek niet actief naar persoonlijke ervaringen van individuele kinderen.
- Deelt een kind uit zichzelf iets ingrijpends in de groep? Erken dan wat het kind vertelt, parkeer het onderwerp en kom er op een later moment één-op-één op terug. Zo bescherm je het kind en houd je tegelijkertijd de groepssetting veilig.
- Daarnaast zijn enkele algemene uitgangspunten uit de gespreksleidraad ook relevant voor een groepsgesprek. Benadruk bijvoorbeeld dat kinderen geen schuld hebben aan wat hen overkomt, ook als dat soms wel zo voelt.
- Benadruk ook dat kinderen niet alleen zijn en dat het belangrijk is om te praten met een vertrouwde volwassene: iemand in hun omgeving bij wie ze zich veilig voelen.